

RMDO-secretariaat: secretariaat.rmdo@gmail.com

Aan:
College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Sluis
CC:
Richard Schriemer, beleidsambtenaar Sociaal Domein

Onderwerp: Reactie op de evaluatie van de Nota Mantelzorg 2020 – 2024 gemeente Sluis.
Portefeuillehouder, wethouder mevr. M. Poissonnier.

Datum: 29 september 2021

Geachte wethouder mevr. M. Poissonnier, geacht College,

De Raad voor Maatschappelijke en Demografische Ontwikkeling (RMDO) wil door middel van deze brief een reactie uitbrengen op de door u gepresenteerde Notitie Evaluatie Nota Mantelzorg 2020-2024 in de raadscommissie Samenleving & Middelen van 14 september 2021.

Onze reactie is enigszins vertraagd, omdat wij de evaluatie notitie hebben aangetroffen in de vergaderstukken van de raadscommissie Samenleving & Middelen van 14 september en deze niet eerder namens het college hebben ontvangen. Vervolgens hebben wij voor het opstellen van deze brief reacties gevraagd aan de leden van de RMDO Koepel Zorg en Welzijn, een gesprek gevoerd met ervaringsdeskundigen en een bespreking in de reguliere RMDO vergadering. In deze brief treft u een samengevatte uitkomst hiervan.

De RMDO en de geraadpleegde leden van de Koepel Zorg en Welzijn vinden het een grote gemiste kans dat ze niet gehoord zijn bij het samenstellen van deze evaluatie en vandaar dat wij nu genoodzaakt zijn een schriftelijke reactie achteraf aan u voor te leggen.

De RMDO en de leden van de Koepel Zorg en Welzijn hebben alle begrip voor het moeilijke jaar dat iedereen achter de rug heeft en werd overheerst door alle Covid19 maatregelen. Dit heeft het werk voor iedereen betrokken bij mantelzorg er zeker niet makkelijker op gemaakt. We begrijpen dan ook dat uit de evaluatie blijkt dat er dit afgelopen jaar weinig resultaten zijn behaald. Met deze adviesreactie hopen wij te kunnen bijdragen aan mogelijke aanpassingen en gewenste resultaten in de komende jaren.

De RMDO en de leden van de Koepel Zorg en Welzijn zijn verrast dat één van de leden in de evaluatie notitie wordt genoemd als een RMDO vertegenwoordiger in de Werkgroep Mantelzorg Ondersteuning (pag. 5). Leden van de RMDO Koepel Zorg en Welzijn zijn vertegenwoordigers namens hun organisatie of ervaringsdeskundigen op persoonlijke titel en delen hun ervaringen en inzichten met de RMDO-leden. Het zijn echter geen formele leden van de RMDO, in overeenstemming met de verordening zijn wij een onafhankelijke en neutrale adviesraad en is een dergelijke verstrengeling niet acceptabel. Wij betreuren ten

RMDO-secretariaat: secretariaat.rmdo@gmail.com

zeerste deze onterechte en onjuiste vermelding van de RMDO en geeft raadsleden en belangstellenden een verkeerde voorstelling van zaken in evaluatie notitie.

Hieronder volgen de reacties van de ervaringsdeskundigen van de Koepel Zorg en Welzijn die de RMDO heeft geraadpleegd op basis van de evaluatie notitie, maar aan de evaluatie zelf niet hebben meegedaan of hebben kunnen inzien.

Communicatie en informatie

De volgende uitspraken van ervaringsdeskundigen illustreren hun visie op de huidige stand van zaken m.b.t. het mantelzorgbeleid in de gemeente Sluis: “Er gebeurt te weinig, het schiet niet op!” Maar ook: “Communicatie met en tussen mantelzorgers, maar ook binnen de Werkgroep Ondersteuning Mantelzorg kan veel beter, er zijn onvoldoende terugkoppelingen over ontwikkelingen of als iets is bereikt.” Of: “Het zou goed zijn als een WMO-beleidsambtenaar lid van de Werkgroep zou zijn voor actuele informatie en het verbeteren van de onderlinge communicatie.”

Leden van de Koepel Zorg en Welzijn menen ook dat er niets met de beloofde informatiecampagne gebeurt en er ondanks herhaaldelijk – sinds 2010 – aandringen om meer informatieverstrekking via het ZVA of Rondje West, er geen verandering merkbaar of zichtbaar is. Citaat: “Waarom is er niemand van de afdeling Communicatie bij de Werkgroep Ondersteuning Mantelzorg betrokken om over plannen en wensen te praten en voorstellen te doen over o.a. hoe we mantelzorgers bereiken die nog niet bij de gemeente bekend zijn?” Het verbaast de leden van de Koepel Zorg en de RMDO-leden dat er zo’n groot verschil bestaat tussen de op basis van statistieken geïndiceerde mantelzorgers (ongeveer 7.000) en het aantal mantelzorgers dat binnen de gemeente effectief in beeld is (600). Het doet de vraag rijzen: “Hoe bereiken we deze groep en komen deze getallen overeen met de werkelijkheid?”

Een andere constatering is dat de communicatie met de huisartsenpraktijken, op twee praktijken na, moeizaam verloopt. Terwijl zij een belangrijke schakel in de keten van patiënt en mantelzorger vormen.

Ook de vraag hoe de gemeente inhoud gaat geven aan een aspect van het in maart 2020 uitgebrachte RMDO advies: *“Neem het aspect van voortdurende communicatie met de doelgroepen, maar ook de te werven vrijwilligers zeer serieus. Maak zichtbaar en hoorbaar dat de gemeente Mantelzorg als een zeer belangrijk onderwerp benadert en de samenwerking met alle betrokken partijen zoekt”* werd door de leden van de Koepel nadrukkelijk gesteld.

Enquêtes

Leden van de Koepel Zorg en Welzijn zijn ook bezorgd dat blijkbaar de resultaten van de sinds jarenlang gehouden enquêtes deze desondanks geen goed beeld geven van wat de grootste problemen voor mantelzorgers zijn en waar de meeste behoefte aan is. Met name de enquêtes uitgevoerd tijdens de uitreiking van de jaarlijkse attentie voor de mantelzorger zou toch een goed inzicht moeten kunnen geven.

De RMDO vraagt hier de nodige aandacht voor en verzoekt het college extra inspanningen te doen om met name de grote groep van “onbekende mantelzorgers” in beeld te krijgen en de meerwaarde van hun ervaringen en wensen zo snel als mogelijk te inventariseren. Huisartsen

RMDO-secretariaat: secretariaat.rmdo@gmail.com

en Thuiszorg-medewerkers zijn de meest aangewezen bronnen om mantelzorgers in beeld te krijgen.

Ook vermoed de RMDO dat veel mantelzorgers hun zorg voor een patiënt vanzelfsprekend vinden en geen noodzaak zien in beeld te komen bij de gemeente en pas als het gaat knellen hulp gaan zoeken of vragen. Het in beeld brengen van *alle* mantelzorgers is dan ook niet realistisch.

Keukentafelgesprek

Een andere opmerking die is gemaakt n.a.v. de evaluatienotitie is dat de Koepel Zorg en Welzijn meent dat er tijdens de zogenoemde 'Keukentafelgesprekken' aandacht moet zijn voor het feit dat de mantelzorger niet altijd in staat is om geheel vrijuit te spreken, omdat de zorgvragende ook vaak bij het gesprek aanwezig is. De (over)belasting of zorgen kunnen dan onuitgesproken of verborgen blijven. Een apart gesprek met de mantelzorger kan helpen en tot een beter plan van aanpak leiden.

"Uit RMDO advies van maart 2020: Betrek de mantelzorger bij het op te stellen zorgplan op keukentafelniveau en benoem duidelijk wie verantwoordelijk is voor totaal toezicht op en coördinatie van het opgestelde zorgplan. "

Vrijwilligers

In reactie op de tekst in de evaluatienotitie over de opleiding van vrijwilligers, menen de leden en de ervaringsdeskundigen van de RMDO Koepel dat dit een prima initiatief is, maar ook een drempel kan opwerpen voor (overbelaste) mantelzorgers. Het woord cursus of opleiding kan afschrikken, terwijl specifieke onderdelen uit dit aanbod aanbieden de drempel kan verlagen of precies datgene biedt waar de vrijwillige mantelzorger behoefte aan heeft.

Ook wordt aanbevolen om hiervoor niet meteen een bureau van buiten in te huren, omdat zij doorgaans niet op de hoogte zijn van lokale omstandigheden.

De Koepel meent dat er voldoende expertise is binnen de gemeente, zoals Dementie vriendelijk Sluis of de kennis en kunde die aanwezig is binnen Jota of andere lokale organisaties of ervaringsdeskundigen. Ook zij kunnen eventueel een deel van de cursus kunnen verzorgen, waardoor het voor de deelnemers meer laagdrempelig is en zij makkelijker lokale mensen aanspreken dan iemand van buitenaf.

Respijt zorg

Uit het RMDO advies maart 2020: *"Onderkennend dat de nood aan respijtzorg groot is, adviseert de RMDO snel met beoogde partijen en doelgroepen, maar ook de Koepel Zorg, in gesprek te gaan en alle aspecten van haalbaarheid en betaalbaarheid te bespreken en zo snel mogelijk uit te voeren."*

Externe partijen

Uit RMDO advies maart 2020: *"Duidelijkheid verschaffen over wie externe partijen zijn en hoe de voorwaarden voor samenwerking met deze wordt vastgelegd en gecontroleerd."*

RMDO-secretariaat: secretariaat.rmdo@gmail.com

De RMDO beseft zich dat met het bovenstaande slechts een beperkte reactie en advies wordt gegeven op de evaluatienotitie Mantelzorg. Maar omdat het hier om een reactie en signaal achteraf gaat, heeft de RMDO samen met de leden van de Koepel Zorg en Welzijn toch getracht u zo goed mogelijk te informeren over onze visie, inzichten en ervaringen m.b.t. de eerste evaluatie van de Nota Mantelzorg 2020 - 2024.

Het spreekt voor zich dat de RMDO altijd bereid is over deze evaluatie in gesprek te gaan met de portefeuillehouder, de beleidsambtenaar Mantelzorg en/of de contactambtenaar Sociaal Domein, om de nodige toelichting of uitleg te geven.

Vertrouwende u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd, kijken wij met belangstelling uit naar uw antwoord.

Hoogachtend en vriendelijke groeten,

Namens de RMDO en de Leden van de Koepel Zorg en Welzijn,
Rien Puyenbroek
Wim Meijer en Suzie van Hoeve.